

Na temelju članka 61. stavka 9. Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), federalni ministar okoliša i turizma, uz suglasnost federalnog ministra za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo donosi

PRAVILNIK

O POSTUPCIMA I MJERAMA U SLUČAJEVIMA AKCIDENATA NA VODAMA I OBALNOM VODNOM ZEMLJIŠTU

I. OPĆE ODREDBE

članak 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se postupci i mjere koje se preduzimaju u slučajevima akcidenta na vodama i obalnom vodnom zemljištu, s ciljem provođenja zaštite voda i voda mora u slučajevima vanrednih i incidentnih zagađenja voda.

II. MJERE U SLUČAJEVIMA VANREDNOG ZAGAĐENJA

članak 2.

Pojava akcidenta na vodama i obalnom vodnom zemljištu, u smislu primjene ovog Pravilnika, dijeli se na dvije vrste u zavisnosti od načina pojave, i to na vanredno zagađenje i incidentno zagađenje.

Vanredno zagađenje se javlja ako zbog smanjenog protoka ili drugih okolnosti prijete opasnost ili ako dođe do pogoršanja utvrđenog stanja vode u vodotoku ili drugom prijemniku u koji se izlijevaju otpadne vode.

Incidentno zagađenje se javlja kada dođe do iznenadnog izlivanja opasnih tvari i drugih tvari koje mogu pogoršati utvrđeno stanje vode ili ako mogu zagađivati površinske i podzemne vode ili more uslijed zagađenja s kopna.

članak 3.

Mjere kod vanrednog zagađenja primjenjuju se u periodima ili slučajevima nepovoljnih hidroloških prilika i smanjenja protoka, odnosno kod mjerodavnih malih voda, koje uzrokuje pogoršanje statusa vode u tački potpunog miješanja nakon ispusta otpadnih voda, i to:

- kod mjerodavnih malih voda i kad na mjestima gdje vodotok prima otpadne vode otopljeni kisik u vodi padne ispod 4,0 mg/l,
- kod svih voda ako je pogoršanje kvaliteta voda takvo da ugrožava zdravlje ljudi i životinja, ekološko i hemijsko stanje vode ili ugrožava njenu upotrebu za piće ili druge namjene.

Mjerodavne male vode se određuju iz dužine vremenskih intervala koji se kreću od 7 do 40 dana sa povratnim periodom od 5 do 20 godina.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: federalno ministarstvo) i Agencije za vode u suradnji sa Federalnim hidrometeorološkim zavodom dužne su prema zajedničkom programu, na bazi raspoloživih podataka utvrditi profile od značaja za ovu problematiku i mjerodavne male vode za iste. Utvrđivanje profila od značaja i mjerodavnih

malih voda na istima ažurirat }e se minimalno svake dvije godine, a podaci }e biti objavljeni u "Službenim novinama Federacije BiH".

članak 4.

Mjere u slučajevima vanrednog zagađenja su:

- pojačana kontrola i nadzor na mjestima ispuštanja otpadnih voda od stanovništva i industrije,
- uvođenje dodatnog programa ispitivanja kvaliteta voda koji utvrđuju i provode Agencije za vode,
- smanjenje opterećenja otpadnim vodama na mjestima ispusta uz pojačan nadzor rada svih objekata za zaštitu voda,
- smanjenje ispuštanja tehnoloških otpadnih voda,
- ograničavanje ili zabrana ispuštanja otpadnih voda.

članak 5.

Pojedinačne mjere i načini provođenja utvrđuju se Operativnim planovima za vanredna zagađenja.

Operativne planove za vanredna zagađenja na vodama I kategorije pripremaju i provode Agencije za vode.

Operativne planove za vanredna zagađenja na vodama II kategorije pripremaju kantonalna ministarstva, a provode organi koje odrede kantonalna ministarstva u suradnji sa Agencijom za vode.

Proglašavanje mjera za slučaj vanrednog zagađenja vrši Federalni ministar okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: ministar), odnosno kantonalni ministar nadležan za poslove zaštite okoliša na prijedlog nadležne Agencije za vode.

III. MJERE U SLUČAJEVIMA INCIDENTNOG ZAGA\ENJA

članak 6.

U slučaju incidentnog zagađenja potrebno je hitno izvršiti dojavu o nastanku incidentnog zagađenja te poduzeti odgovarajuće mjere radi sprečavanja širenja, sprečavanja pojave štetnih posljedica ili njihovog minimiziranja, te uklanjanja nastalog zagađenja.

članak 7.

Mjere koje se preduzimaju ovise o stepenu ugroženosti stanja vode od nastalog incidentnog zagađenja.

Inspektor za vode }e utvrditi stupanj ugroženosti, te donijeti rješenje o poduzimanju potrebnih mjera i dostaviti ga osobama koje su dužne primijeniti te mjere prema Shemi datoj u Prilogu 1 ovog pravilnika.

Stupanj ugroženosti proglašava inspektor za vode prema sljede}im mjerilima:

1. I. stupanj ugroženosti ako:

- su u vode dospjele manje količine opasnih ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje;
- je brзом primjenom potrebnih mjera moguće spriječiti širenje zagađenja;
- se ne očekuju veće posljedice po ekološko stanje voda, niti opasnost za njenu upotrebu;

2. II. stupanj ugroženosti ako:

- su u vode dospjele veće količine opasnih materija, ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje;
- se brзом primjenom potrebnih mjera može spriječiti širenje zagađenja, ali gdje su ugrožena izvorišta pitke vode ili izvorišta vode za druge namjene;
- su posljedice po mogućnosti upotrebe voda znatne, te je potrebno proglasiti mjere kojima se ograničava njihova upotreba;

3. III. stupanj ugroženosti ako:

- su u vode dospjele veće količine opasnih ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje, sa mogućim prekograničnim posljedicama;
- se brзом primjenom potrebnih mjera može spriječiti širenje zagađenja, ali gdje su ugrožena izvorišta pitke vode, ili izvorišta vode za druge namjene;
- su posljedice po kvalitet voda i po njenu upotrebu velike, te je potrebno proglasiti mjere zabrane korištenja.

članak 8.

Incidentna zagađenja nastala na vodama I kategorija, u slučaju proglašenja III stupnja ugroženosti mogu biti:

1. incidentna zagađenja nastala unutar granica Federacije BiH i to:

- incidentna zagađenja nastala na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH;
- incidentna zagađenja nastala na međudržavnim vodama unutar granice Federacije BiH sa mogućim prekograničnim posljedicama;

2. incidentna zagađenja nastala izvan granica Federacije BiH

Operativni planovi

članak 9.

Pojedinačne mjere u slučaju incidentnih zagađenja i načini provođenja utvrđuju se Operativnim planovima za incidentna zagađenja.

Za I i II stupanj ugroženosti primjenjuju se mjere utvrđene kantonalnim Operativnim planom, a za III stupanj ugroženosti primjenjuju se mjere utvrđene federalnim Operativnim planom.

Pojedinačni subjekti iz članka 11. stavak 3. ovog pravilnika postupaju po svojim Operativnim planovima.

članak 10.

Nalaganje mjera u slučaju incidentnog zagađenja vrši nadležni inspektor za vode.

Inspektor za vode donosi rješenje kojim se nalažu mjere utvrđene u operativnim planovima.

O mjerama i postupcima tokom njihova poduzimanja obavještava se javnost, na način propisan u prilogima ovog pravilnika.

članak 11.

Operativne planove za incidentna zagađenja vodama I kategorije pripremaju i provode Agencije za vode na područjima za koja su nadležne.

Operativne planove za incidentna zagađenja na vodama II kategorije priprema kantonalno ministarstvo nadležno za zaštitu voda, a provode organi koje odredi kantonalno ministarstvo u suradnji sa Agencijom za vode.

Operativne planove za incidentna zagađenja dužne su izraditi sva pravna lica koja svojom djelatnošću mogu izazvati incidentno zagađenje voda, te organizacije koje obavljaju djelatnosti prikupljanja i odvođenja otpadnih voda.

Po jedan primjerak operativnih planova obavezno se dostavljaju nadležnoj Agenciji za vode i nadležnim ministarstvima za okoliš i vode.

članak 12.

Operativni plan sadrži naročito:

- procjenu mogućih načina nastanka i intenziteta incidentnog zagađenja;
- procjenu ugroženosti voda od incidentnog zagađenja;
- preventivne mjere za sprečavanje nastajanja takvog zagađenja;
- organizaciju postupaka, te način provođenja mjera u slučaju incidentnog zagađenja voda;
- odgovorne osobe i potrebne stručnjake za provođenje mjera;
- liste potrebne opreme i sredstava za provođenje mjera;
- plan sudjelovanja drugih fizičkih i pravnih osoba u postupcima provođenja potrebnih mjera i intervencija;
- program osposobljavanja stručnjaka;
- program provjere provođenja operativnog plana;
- način i sredstva informisanja javnosti o incidentnom zagađenju;
- finansijska sredstva potrebna za provođenje operativnih planova.

članak 13.

Počinitelj zagađenja ili vlasnici zemljišta na kojemu je nastalo incidentno zagađenje dužni su poduzeti potrebne mjere u skladu sa operativnim planom u cilju provođenja mjera sprečavanja širenja i uklanjanja izvora incidentnog zagađenja.

O poduzimanju mjera obavještavaju se kantonalni, odnosno federalni inspektori za vode.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja kod I i II stupnja ugroženosti

članak 14.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja kod I i II stupnja ugroženosti su:

- hitno obavješćavanje nadležnih tijela i javnosti, te primjena operativnih planova radi sprečavanja širenja i uklanjanja incidentnog zagađenja,
- utvrđivanje uzroka, počinitelja, vrste i obima zagađenja, ocjena stupnja ugroženosti ekološkog i hemijskog stanja voda, te zdravlja i života ljudi, kao i procjena mogućnosti širenja zagađenja,
- provođenje nadzora nad nastalim zagađenjem i njegovim širenjem, informiranje javnosti i korisnika vode o kvalitetu vode i po potrebi zabrana njezine upotrebe,
- obavljanje sanacionih radova nad nastalim zagađenjem u skladu s operativnim planovima, te uklanjanje uzroka incidentnog zagađenja.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja nastalog na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH

članak 15.

U slučaju incidentnog zagađenja kada su ona nastala na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH provode se postupci dati u Prilogu 2 ovog pravilnika:

1. Procjena i uviđaj o vrsti i intenzitetu zagađenja. Ovu aktivnost obavljaju eksperti Agencije za vode i nadležno ministarstvo za okoliš, u saradnji sa nadležnim inspektorima za vode i okoliš koji donose odluku o primjeni mjera i određuju odgovorne izvršitelje.
2. Aktiviranje tzv. funkcijskih jedinica plana, prikazanih u Prilogu 2 ovog pravilnika, koje se sastoje se od: Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka, Komunikacijske grupe, te osobe odgovorne za koordiniranje rada.
3. Inspektor za vode ili druga stručna i nadležna osoba, koja je od strane ministarstva unutarnjih poslova obaviještena o pojavi incidentnog zagađenja, to obavješćenje prosljeđuje osobi za kontakte pri Komunikacijskoj grupi. Ova osoba dalje, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način, obavješćava:
 - Ekspertnu grupu,
 - Grupu za donošenje odluka,
 - Odgovornu osobu za koordiniranje rada.
4. Ekspertna grupa ili stručna osoba iz Agencije za vode (kontakt osoba Ekspertne grupe) procjenjuje:
 - ispravnost odgovarajućih mjera koje rješenjem naređuje inspektor za vode;
 - da li je o prijedlozima mjera odlučivala cijela Ekspertna grupa;

- potrebu za dodatnim uslugama pri provođenju mjera, te za angažman stručnih pravnih i fizičkih lica specijaliziranih za provođenje utvrđenih mjera.

5. Ekspertna grupa obavještava kontaktnu osobu pri Grupi za donošenje odluka i odgovornu osobu za koordiniranje rada o poduzetim mjerama.

6. Grupa za donošenje odluka po prijemu izvještaja Komunikacijske i Ekspertne grupe razmatra izvještaje i odlučuje o potrebi konsultiranja institucija imenovanih u Grupi za donošenje odluka u vezi poduzimanja daljnjih mjera.

7. Odgovorna osoba za koordiniranje rada dostavlja Komunikacijskoj grupi, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način, izvještaj o poduzetim postupcima i mjerama.

8. Inspektor za vode, u saradnji sa Grupom za donošenje odluka, po prestanku ugroženosti od incidentnog zagađenja proglašava prestanak provođenja mjera.

članak 16.

U slučaju incidentnih zagađenja kada su ona nastala na međudržavnim vodama unutar granice Federacije BiH sa moguću uticaja na drugi entitet ili susjedne države provode se postupci, dati u Prilogu 2. ovog pravilnika:

1. Provođenje postupaka utvrđenih u članku 15. ovog pravilnika;
2. Preduzimanje mjera utvrđenih u članku 15. ovog pravilnika i određivanje izvršioca mjera na način:
 - Prima se izvještaj o incidentnom zagađenju, posredstvom Komunikacijske jedinice;
 - Izvještavaju se nizvodne zemlje ili nizvodni entitet putem njihovih nadležnih institucija;
 - Izvještava se Prekogranična komisija o praćenju kvaliteta voda u skladu sa međunarodnim konvencijama o zaštiti voda (rijeka Dunav i mediteranskih zemalja);
 - Objavljuje se uzbunjivanje odgovarajućeg podsliva na području Bosne i Hercegovine;
 - Evidentiraju se poduzete mjere na području Bosne i Hercegovine;
 - Proglašava se prestanak uzbunjivanja na području Bosne i Hercegovine.

Mjere kod incidentnog zagađenja nastalog van granica Federacije BiH

članak 17.

U slučaju incidentnih zagađenja nastalih izvan granica Federacije BiH kada zagađenja mogu imati posljedice u Federaciji BiH provode se postupci dati u Prilogu 3 ovog pravilnika:

1. Obavještavanje ili uzbunjivanje o incidentnom zagađenju upućuje se nadležnom tijelu uzvodne zemlje;

2. Nakon pojave incidentnog zagađenja, osoba za kontakte u Komunikacijskoj grupi o tome obavještava, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način:

- Ekspertnu grupu;
- Grupu za donošenje odluka;
- Odgovornu osobu za koordiniranje rada;

3. Osobe za kontakte Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka i odgovorna osoba za koordiniranje rada međusobno se dogovaraju o poduzimanju potrebnih mjera u cilju zaštite od incidentnog zagađenja, te odlučuju o potrebi pozivanja institucija uključenih u funkcijske jedinice na način utvrđen u članu 15. ovog pravilnika.

4. Inspektor za vode, u saradnji sa odgovornom osobom za koordiniranje rada u Grupi za donošenje odluka, proglašava prestanak mjera i postupaka.

Funkcijske jedinice

članak 18.

Funkcijske jedinice plana se sastoje od Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka, Komunikacijske grupe, te osobe odgovorne za koordiniranje rada.

Članove funkcijskih jedinica i osobu odgovornu za kordiniranje rada imenuje ministar nadležan za okoliš a na osnovu usaglašenog prijedloga ministarstava nadležnih za vode, za okoliš i agencija za vode. Imenovanje se vrši za period od minimalno jedne godine i objavit }e se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Ministar nadležan za okoliš može za posebne slučajeve, po potrebi ili na prijedlog agencija za vode, izvršiti imenovanje ad hok članova pojedinih funkcijskih jedinica.

Ovlaš}ivanje pravnih osoba za poslove otklanjanja posljedica nastalih u slučajevima incidenata

članak 19.

Ministar nadležan za vode, u skladu sa stavom 7 člana 61. Zakona o vodama, }e rješenjem odrediti i ovlastiti pravne osobe za koje utvrdi da su stručno i tehnički osposobljene za otklanjanje posljedica nastalih u slučajevima incidentnog zagađenja.

Popis ovlaštenih pravnih osoba objavit }e se u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV. ZAVR[NE ODREDBE

članak 20.

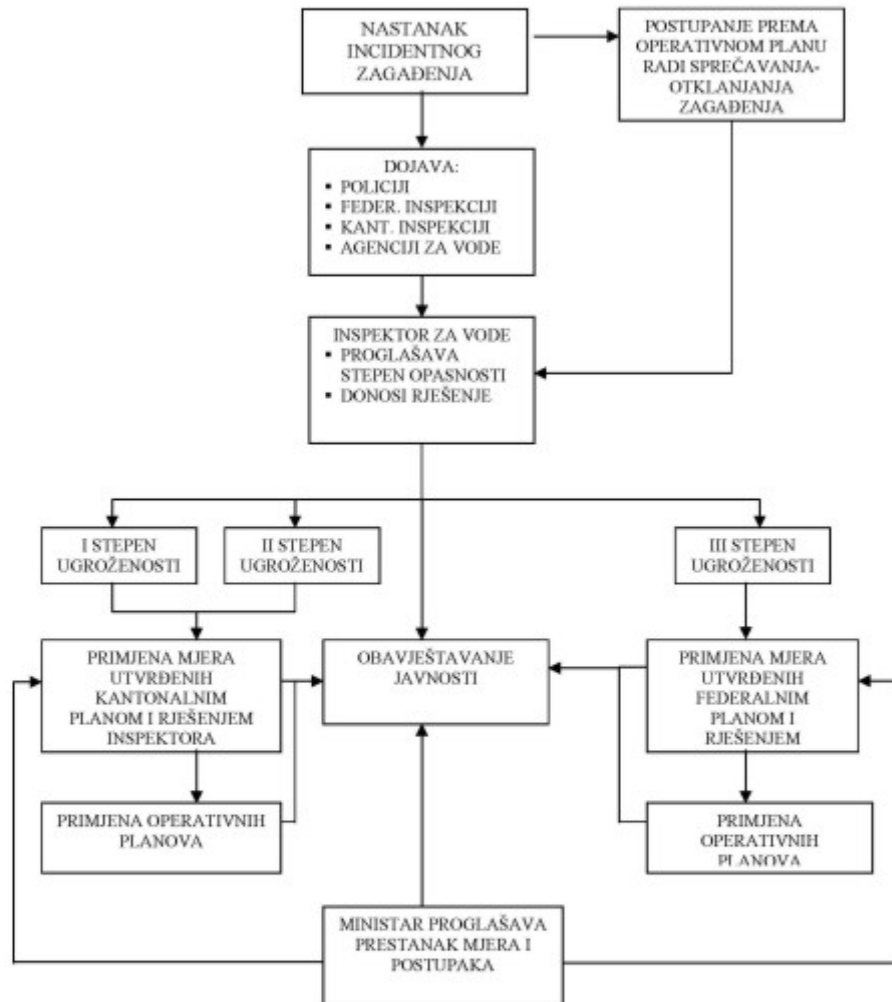
Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Sastavni dio ovog Pravilnika su prilozi 1., 2., i 3.

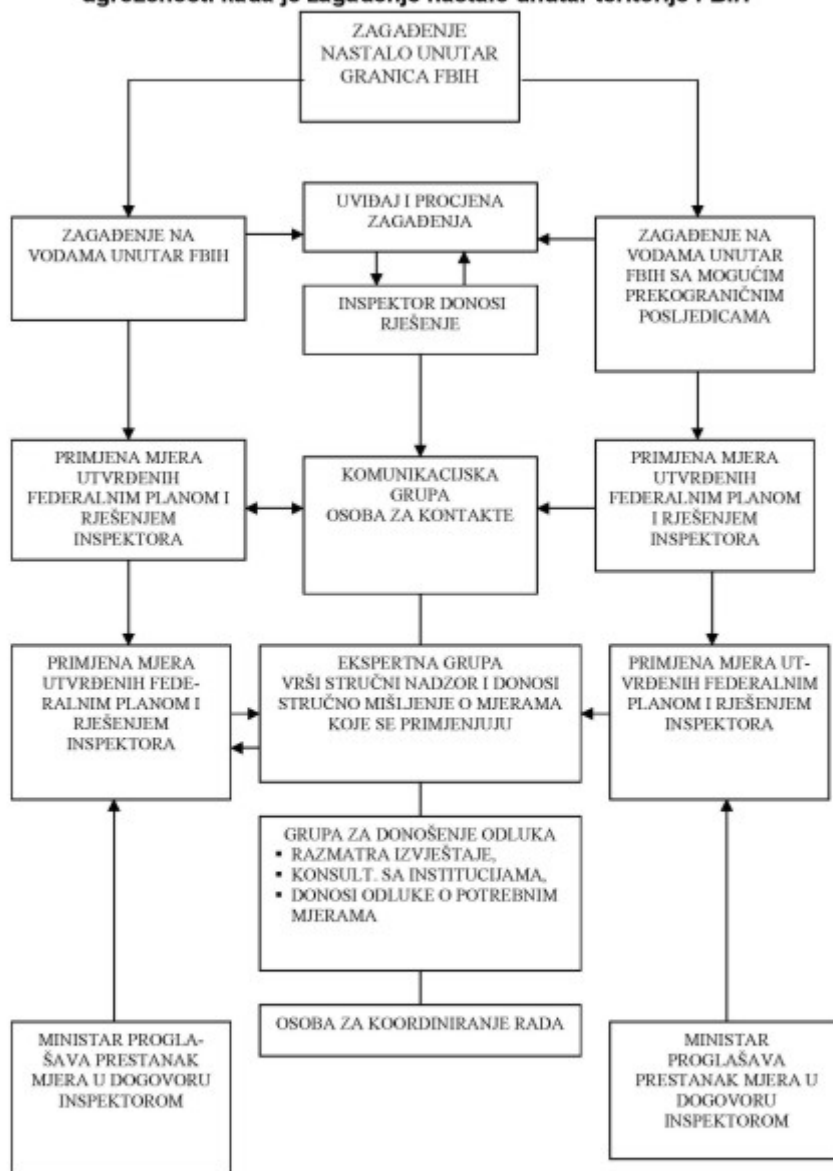
Broj 04-23-554/08-1
5. studenoga 2009. godine
Sarajevo

Ministar
Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

Prilog 1. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja

Prilog 2. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja za III stepen ugroženosti kada je zagađenje nastalo unutar teritorije FBiH

**Prilog 3. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja za III stepen
ugroženosti kada je zagađenje nastalo van teritorije FBiH**

